

Az erdőrezervátumok (második) országos felmérése

Az erdőrezervátumok első szemlészését és kijelölését - a területek kiválasztásának fő céljával - a KTM-FM Országos Erdőrezervátum Bizottság, három regionális munkacsoport tevékenységére alapozva, a 90'-es évek elején elvégezte.

A második szemlészésnek vagy "országos felmérésnek" az elsődleges feladata már az volt, hogy a kutatási céloknak és stratégiának megfelelően a 63 korábban kijelölt erdőrezervátumot erdődinamikai kutathatósági alkalmassága szerint osztályozza.

A felmérési módszertan alapjait a soproni Hidegvíz-völgy Erdőrezervátum bejárása és értékelése során fektettük le. Az egységes adatlapot és a felmérési, kitöltési útmutatót Horváth Ferenc, Bartha Dénes, Berki Imre, Bidló András, Bölöni János, Czájlik Péter, Esztó Piroska, Király Gergely, Kovács Gábor, Somogyi Zoltán, Standovár Tibor, Traser György és Víg Péter dolgozta ki. Az országos felmérést Aszalós Réka, Bartha Dénes, Bidló András, Bölöni János, Czájlik Péter, Dénes Andrea, Farkas Tünde, Juhász Magdolna, Kovács Gábor, Kun András, Lesku Balázs, Madas Katalin, Molnár Zsolt, Nagy József, Ortmanné Ajkai Adrienne, Papp Mária és Szmorad Ferenc végezte el.

A felmérés dokumentumait - az erdőrezervátum és erdőrészlet szintű leírásokat (adatlapokat), valamint a dokumentumfényképeket - az Erdőrezervátum Program

Archívumában őrizzük.

Az erdőrezervátumok kutatás szempontú besorolása az 1999 augusztus 26-án rendezett záróértekezleten született meg (Besorolás '99). Az értekezletet Horváth Ferenc vezette, amelyen Barabás Sándor, Bartha Dénes, Bölöni János, Bidló András, Czajlik Péter, Dénes Andrea, Esztó Piroska, Farkas Tünde, Juhász Magdolna, Lesku Balázs, Madas Katalin, Mázsa Katalin, Molnár Zsolt, Pásztty Gabriella, Somogyi Zoltán (levélben fejtve ki véleményét), Standovár Tibor, Szmorad Ferenc, Temesi Géza és Vajda Zoltán vettek részt. A kutatás szempontú besorolás kategóriáinak leírása, eredménye és az erdőrezervátumok rövid jellemzése a Horváth & Borhidi (2002) szerkesztette könyvben jelent meg, amelyből e honlap erdőrezervátumokat ismertető része is épült.

Az adatok számítógépes feldolgozását és első értékelését 2003-ban végeztük el. A felmérés során 1870 erdőrészeletről készült egységes módszer szerinti leírás, készült továbbá több, mint 1000 állomány-fénykép is, amelyek felvételi pontját (helyszínét) térképen dokumentáltuk. Az adatbázis a következő adatokat tartalmazza: az erdőrezervátum azonosítója, neve, község, tag, részlet, területe, a faállomány (erdőhasználati) tipizálása, az aktuális és potenciális erdőtípus, a faállomány változásában várható folyamatok, különleges élőhelyek jelenléte, vadragás, vadtaposás, feltalaj minősítése, invázió szempontjából történő besorolás, vadkár szempontjából történő besorolás.

A felmérést követően készült egy előzetes értékelés, amelynek legfőbb megállapítása, hogy az erdőrezervátumok jelentős részében (22-ben a 63-ból, 35%) az általános hazai állapotokat elérő vagy meghaladó veszélyeztetettség áll fenn: 1) a természetes vadeltartó képességet messze meghaladó túltartott vadállomány; 2) a védőzónában változatlan koncepcióval és technológiával folytatott fahasználati munkálatok; 3) tájidegen fafajok invazív fellépése következtében. Mindez felhívta a figyelmet az erdőrezervátumok gyakorlati védelmének szükségességére, amely az ún. "hosszú távú fenntartási tervek" ill. a természetvédelmi kezelési tervek kidolgozásában és érvényesítésében valósul meg.

Finanszírozó: KVM TvH

Együttműködő intézmények: KVM TvH, MTA ÖBKI, SE (NyME), ERTI, VITvK